

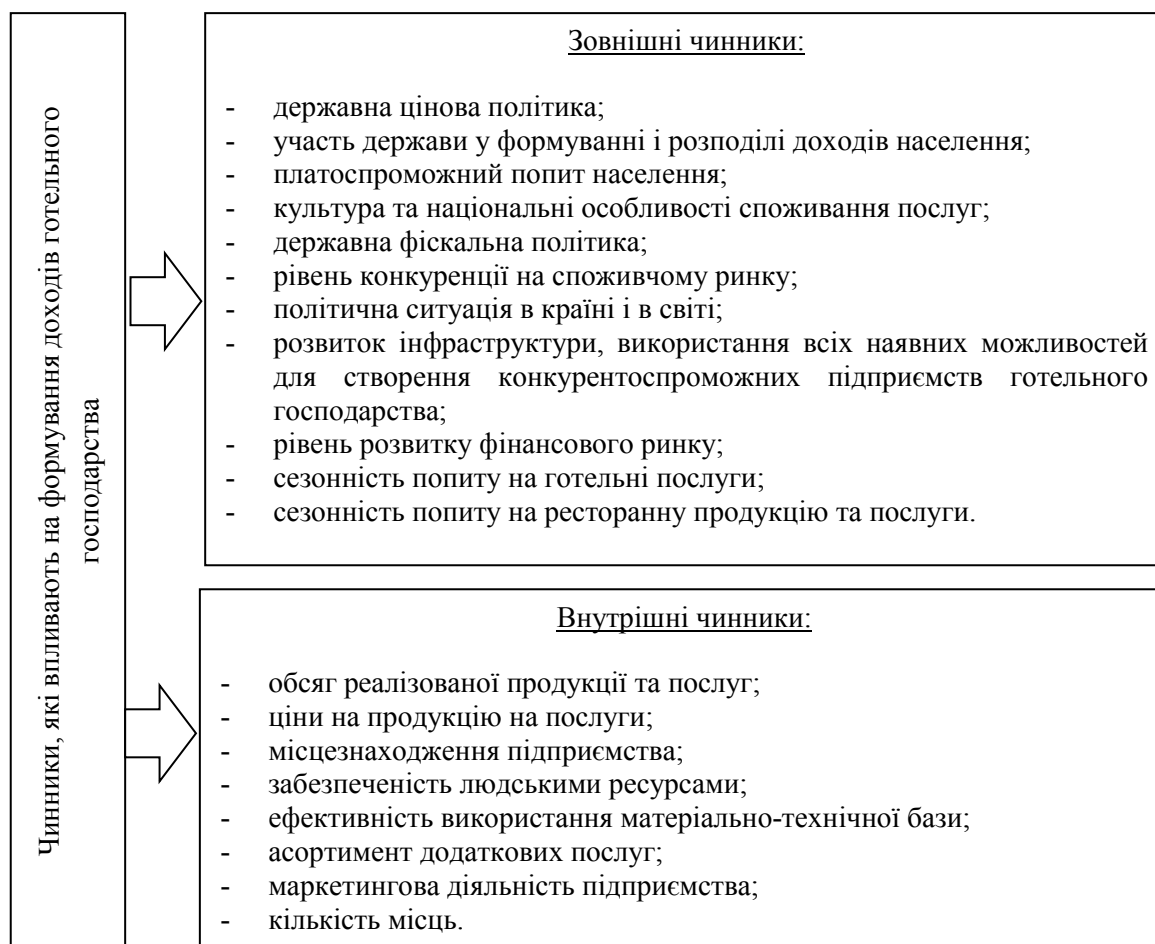

Рис. 2. Чинники, які впливають на формування доходів суб'єктів готельного господарства

Список використаних інформаційних джерел

1. Амбросій О.І. Класифікація доходів готельного господарства та фактори, що впливають на їх розмір / Амбросій О.І. // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2010. – Вип. 1. – С.195-199.
2. Колективні засоби розміщування в Україні у 2016 році: Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2017. – 200 с.

УДК 657.1

Гук В.В.

к.е.н., доцент

доцент кафедри обліку та аналізу

Національний університет «Львівська політехніка»

м. Львів, Україна

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проблеми обліку, аналізу та контролю спільної діяльності розглядали вчені: Батіщев В. Т., Батіщева Н. Н., Гарапко Н. І., Дмитренко А. В., Привалова Н. Є., Куришко Л. А., Шестерняк М. М. та інші.

Так, Куришко Л. А. зазначає, що «Особливості обліку операцій, пов'язаних із здійсненням спільної діяльності, в основному пов'язані з тим, що спільна діяльність не вимагає створення юридичної особи. Спільна діяльність має ряд особливостей, які відображені в системі бухгалтерського обліку підприємства-оператора» [1, с. 4].

Дмитренко А. В. відзначає, що характерними рисами спільної діяльності без створення юридичної особи є спільність: права власності, інтересів діяльності, управління, відповідальності [2, с. 31].

Шестерняк М. М. виділяє наступні ознаки спільної діяльності: добровільне об'єднання та спільна участь у здійсненні проектів, досягнення позитивного кінцевого результату при умові використання аналогічних ресурсів [3, с. 128].

Дослідження основних особливостей спільної діяльності свідчить про їх суттєвий вплив на організацію та методику бухгалтерського обліку (табл. 1).

Таблиця 1

**Вплив організаційно-правових особливостей спільної діяльності
на побудову бухгалтерського обліку**

Назва особливості	Вплив на бухгалтерський облік
Наявність юридичної особи	Ведення бухгалтерського обліку учасником, який отримав згоду від інших учасників на одноособове ведення справ, які стосуються спільної діяльності
Термін діяльності	Формування у бухгалтерському обліку інформації про отримані від учасників внески за договором про спільну діяльність
Управління	Організаційна структура та система управління впливають на формування та розподіл доходів, витрат і фінансових результатів спільної діяльності
Кількість учасників (засновників)	Ведення бухгалтерського обліку спільної діяльності та формування фінансової звітності

** сформовано автором*

На нашу думку, наведені особливості впливають на побудову системи бухгалтерського обліку діяльності, зокрема щодо:

1. Ведення бухгалтерського обліку спільній діяльності.

Визначення спільної діяльності міститься в ч. 4 ст. 176 Господарського кодексу України [4]: «Суб'єкти господарювання мають право разом здійснювати господарську діяльність для досягнення спільної мети, без утворення єдиного суб'єкта господарювання, на умовах, визначених договором про спільну діяльність. У разі якщо учасники договору про спільну діяльність доручають керівництво спільною діяльністю одному з учасників, на нього може бути покладено обов'язок ведення спільних справ. Такий учасник здійснює організаційно-управлінські повноваження на підставі доручення, підписаного іншими учасниками».

Цивільний кодекс України [5] передбачає три форми ведення спільних справ сторонами спільної діяльності: 1) справи веде один учасник; 2) справи

ведуть усі учасники; 3) кожен учасник окремо. Згідно з ч. 2 ст. 1134 Цивільного кодексу України ведення бухгалтерського обліку спільного майна учасників може бути доручено ними одному з учасників, якого відповідно до п. 3 П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» [6] визначено оператором спільної діяльності. У п. 19 цього положення наведено, що оператор спільної діяльності веде бухгалтерський облік спільної діяльності без створення юридичної особи окремо від результатів власної господарської діяльності і складає окремий баланс та відповідні форми фінансової звітності спільної діяльності без створення юридичної особи.

2. Обліку внесків засновників (учасників) у процесі створення та припинення діяльності.

Згідно з ч. 1 ст. 1133 Цивільного кодексу України вкладом учасника вважається все те, що він вносить у спільну діяльність (спільне майно), у тому числі грошові кошти, інше майно, професійні та інші знання, навички та вміння, а також ділова репутація і ділові зв'язки.

Відповідно до П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» кожен учасник спільної діяльності без створення юридичної особи відображає у своїх облікових регістрах (на окремих рахунках аналітичного обліку) і у фінансовій звітності:

- а) активи, задіяні у спільній діяльності, які він контролює, або свою частку у спільно контрольованих активах;
- б) зобов'язання, які він узяв для провадження цієї діяльності;
- в) свою частку в будь-яких зобов'язаннях, узятих разом з іншими учасниками щодо цієї діяльності;
- г) дохід або витрати, набуті в процесі спільної діяльності.

При цьому варто зазначити, що активи, задіяні в спільній діяльності без створення юридичної особи, не визнаються фінансовими інвестиціями учасників такої діяльності.

3. Визнання, відображення і розподілу доходів, витрат і фінансових результатів спільної діяльності.

Відповідно до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи [7] «Витрати, понесені на провадження власної та спільної діяльності, розподіляються між спільною та власною діяльністю пропорційно обраній базі (виготовленій продукції, годинам праці, заробітній платі, обсягу діяльності, прямим витратам, сумі доходів, отриманих від спільної діяльності)». Формування та відшкодування витрат (збитків), пов'язаних з веденням спільної діяльності учасники повинні визначити та вказати в договорі.

У ст. 1139 Цивільного кодексу України визначено, що результати спільної діяльності розподіляють пропорційно до вартості внесків учасників у спільне майно.

4. Розкриття інформації про спільну діяльність у фінансовій звітності.

Оператор спільної діяльності зобов'язаний скласти окремий баланс, звіт про фінансові результати, а також форми, які необхідні учасникам спільної діяльності без створення юридичної особи для складання власної фінансової звітності з урахуванням результатів спільної діяльності, своєї частки в активах і зобов'язаннях.

Сформована звітність надається кожному учаснику спільної діяльності з метою відображення її наслідків (активи, зобов'язання, доходи, витрати) у своєму бухгалтерському обліку (на окремих аналітичних рахунках, наприклад на відповідних субрахунках з поміткою «спільна діяльність») згідно з частками кожного такого учасника у спільній діяльності. Варто зазначити, що фінансова звітність спільної діяльності має внутрішній характер, тому вона не надається іншим державним органам.

За результатами аналізу наукової та нормативної літератури виділено особливості спільної діяльності, які чинять вагомий вплив на побудову системи бухгалтерського обліку.

Список використаних інформаційних джерел

1. Куришко Л. А. Бухгалтерський облік господарських процесів спільної діяльності без створення юридичної особи / Л. А. Куришко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2014. – Вип. 2(29). – С. 3-22.
2. Дмитренко А. В. Бухгалтерський облік спільної діяльності суб'єктів господарювання : Монографія. – Київ: КНЕУ, 2016. – 475 с.
3. Шестерняк М. М. До питання сутності спільної діяльності / М. М. Шестерняк // Економічний простір. – 2009. – № 23/2. – С. 125-130.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : Наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 № 91.
7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи : Наказ Міністерства фінансів України від 30.12.2011 № 1873.